

TRIBUNA

REVISTĂ POLITICĂ ȘI CULTURALĂ

APARE SUPT ÎNGRIJIREA D-LOR :

D-r Constantin Buceșan, D-r Onisifor Ghibu și Gheorghe Popp

CUPRINSUL:

- Gh. Pădure . . . Ofensiva Rusească
 Cum vede d-l Iorga situația
 Vasile Brădet . . . Rugăciune (poezie)
 „Tribuna” . . . Academia Română și Ardealul
 Const. Asimini . . . Pustiul (poezie)
 General Crăiniceanu . . . Nenorociri naționale
 Eugeniu Revent . . . S'apropie și ziua judecării (poezie)

CRONICI:

Incidentul dela Mamornița! — Caraghioslăcuri. — Pentru prizonierii din Siberia. — Moravurile publice și mentalitatea școlărilor noștri. — Au prezentul nu ni-e mare? — Din mișeliile ziarelor vândute. — Educație națională. — Z-a, M-a, S-a și S-t. — Mângâiați poporul. — Portăreii din Ploești. — Educație cetățenească. — Bella gerant alli, tu felix Romania-bibe! — Pentru abonații «Tribunei».

REDAȚIA:
 Str. Grațioasă, 18
 BUCUREȘTI

ADMINISTRAȚIA:
 SOC. AN. „RAMURI”
 Strada Liceului No. 5
 CRAIOVA

PREȚUL 20 BANI

16183

germanii vor mai încerca și în viitor, cu un succes mare mare sau mai mic, diferite ofensive când în unul, când în altul din multele puncte ale acestui front care-i înconjoară, ca zidurile unei cetăți asediata. Dar un fapt devine astăzi cert și definitiv: cercul în care ei sunt prinși s'a închis pentru totdeauna.

În vara anului trecut, când rușii se rătăceau în Polonia și Volhinia, puterile centrale puteau să întrezărească posibilitatea unei spargerii și ieșiri din cercul de fier ce-i încinge. Azi această nădejde dispăre definitiv.

Și de acum înainte inițiativa loviturilor și atacurilor, începe să treacă definitiv în mâinile aliaților. Aici e importanța noii faze a războiului.

Dar pe lângă asta, ofensiva rusă mai are o însemnătate și pentru România.

Situația de încercuire ce ni s'a creiat anul trecut prin dezastrul Statului sârbesc ne pusese într'o stare de inferioritate politică și militară față cu Puterile centrale. De unde în toamna anului 1914 România părea arbitru sorții și viitorului Austro-Ungariei, în toamna și iarna anului următor ea ajunsese aproape la discreția amenințărilor și injoncțiunilor nemțești, ungurești și bulgărești. Din factor important, aproape hotărâtor, al situației din estul european, ea ajunsese o cantitate neglijabilă pentru soarta Puterilor centrale.

Noua ofensivă rusească e începutul unei schimbări radicale în situația precară a României. Lovitura din Galizia și Volhinia e un act de dezrobire politică și morală.

Fiecare zi din ofensiva rusească mărește din nou importanța României în constelația internațională; fiecare nouă zecime de mij de prizonieri scade ceva din greutatea coșmarului ce ne apăsă și ne paraliza mișcările, și libertatea de acțiune, și firește valoarea țării și a armatei române.

După *hausse-a* dela începutul războiului, urmată de *baisse-a* ultimului an, avem începutul unei nouă *hausse* în bursa valorilor politice. Urcarea nu este decât la începutul ei, e departe încă poate de apogeu, de *maximum* la care ne vom putea ridica în noua și fericita conjunctură politică ce se ivește.

Să mai așteptăm încă dacă e nevoie, să chibzuim, să calculăm și să pândim dacă e nevoie; dar să băgăm de seamă la un lucru să nu ne apuce închisul bursei internaționale.

Gh. Pădure.

CUM VEDE D-I IORGA SITUAȚIA

În „Neamul Românesc“ dela 29 Maiu d-i Iorga scrie următoarele asupra situației :

„România, ca popor, are sentimente pe care nimic nu le poate înrâuri, nici chiar trecătoarea atitudine interesată a deosebitelor State. Ele vin din însuși principiul existenței sale, din toată dezvoltarea națiunii pe care o reprezintă, din fapătura ei organică și din cultura ei. Ele sânt singurele care corespund fisionomiei noastre morale, prin care putem fi recunoscuți între alții și potrivit cu care se admite necesitatea existenței noastre.

Noi nu putem ajuta pe Unguri ; noi nu putem combate pe Francezi ; noi nu putem lupta pentru lărgirea monarhiilor antinaționale ; noi nu putem contribui la desființarea națiunilor.

Ca Stat, România trebuie să reprezinte totdeauna fisionomia morală a neamului care a înălțat-o și o ține. Și ea e datoare să-i ajute dreptul în marginea posibilităților și fără a risca însăși existența ei.

A fost un timp când ni se cerea concursul, de armate biruitoare care nu oferiau în schimb garantarea drepturilor noastre naționale. În grupul care ni se adresă erau vechi prieteni de cari eram legați prin fibre adânci ale fapăturii noastre ; erau însă și alții cari nu ni-au fost prieteni și de cari numai amintiri triste ne legau.

Puteam noi interveni în aceste condiții ? Oricine va zice : nu. Puteam decide prin intervenția noastră ? Oamenii speciali pot singuri decide.

Apoi am avut, se pare, garanțiile datorite, dar de un an de zile căutăm armatele victorioase. Și ele *ni trebuie*.

Se va zice : politică de lașitate... Orice Ovreaș patriotic știe să califice astfel grija inspirată de cea mai fanatică iubire pentru țară și neam. „Armata victorioasă“ nu înseamnă armate care pot duce până la sfârșit biruința *fără noi*. Nu înseamnă însă nici armate care și *cu noi* nu pot merge la biruință.

Și să ne înțelegem asupra «biruinței». Poate fi una care să ducă la o pace de oportunitate care ar lăsa

aproape neschimbate hotarele de astăzi. *Ce ne privește pe noi această pace de vreme ce această biruință nu ni folosește de loc?* Nouă ni trebuie marile prefaceri care singure ni pot da, prin adâncă sguđuire, prin distrugerea sau incapacitatea de acțiune a marilor Monarhii de pradă din jurul nostru, pământuri care, supt toate raporturile, ni aparțin. Dar pentru a ajunge aici trebuie ca, la orizont, să se desemneze măcar zorii singuri ai unor succese determinante.

Până atunci... Până atunci este ceva de făcut: Ceva pe care nu-l face nimeni, de la cei d'întăiu între guvernanți până la ultimul dintre particulari. *Să nu pierdem niciun moment pentru a înmulți și a organiza mijloacele de acțiune ale României.*

Dar, afară de țeranul care ară, prășește, și se gătește de seceriș, afară de soldatul încremenit în vârfuri de munte ori în coturi de bălți, nu văd, în acest tumult de saturnală, dominat de țipetele isterice ale falșului nationalism, nu văd — pe nimeni!

RUGĂCIUNE

*Fecioră curată și bună,
Liman de-adăpost în dureri,
La tine purced cu credință
Infrântă de-atâtea poveri...*

*Trei fi mi-au murit în bălăe,
Trei fi buni și patru nepoți;
Cu dreptii să-i numeri Stăpână
Și dă-le hodină la toți.*

*Nu pierderea lor mă'nșfoară,
Nici golul rămas după ei:
Străvechea pornire păgână
Cu toate urmările ei.*

*Ni-s jertfele mari fără număr
Și glasul ne e zăvorât,
Se uită la noi peste umăr
Acei ce din veac ne-au urât.*

*Trăit-am de mult cu himere
Clădite în aer de mulți,
Azi floarea nădejzii ni-e moartă,
Copiii ni-s goi și desculți.*

*Fecioară curată și bună,
Trimite-ne azi mângăieri,
Să bem până'a fund păharul
Acestor păgâne dureri. —*

Vasile Brădet.

Din „Gazeta Transilvaniei“.

ACADEMIA ROMÂNĂ ȘI ARDEALUL

De mult n'a mai acordat Academia Română atâta atențiune Ardealului, ca în sesiunea anului acesta. În adevăr, în ambele locuri vacante de membri au fost aleși doi Ardeleni, *dd. Coșbuc și Lupăș*. Afară de aceștia au mai fost aleși alți doi ardeleni și anume *păr. arhimandrit și vicariu arhiepiscopesc dela Sibiiu, D-r Ilarion Pușcariu*, ca membru onor. iar *d-l D-r Silviu Dragomir* profesor la seminarul din Sibiiu, membru corespondent. Din motive pe cari nu le cunoaștem, în locul de membru corespondent, rămas vacant pe urma regretatului director al Liceului din Brașov, *Virgil Onițiu*, n'a fost ales nimenea. Cum toți directorii acestui însemnat așezământ, începând cu Gavriil Munteanu și *d-r D. Meșotă*, au fost pe vremuri membrii ai Academiei, poate că ar fi fost un gest frumos ca în locul lui Onițiu să fi fost ales urmașul lui în directorat, *d. D-r Iosif Blaga*.

Și printre cărțile premiate anul acesta de Academie este una a unui ardelen, și anume *Monografia satului Rășinari* de *d. Victor Păcală*, profesor la Seminarul din Sibiiu. Aceasta e, după cât știm, cea mai bogată și mai sănătoasă monografie românească, așa că premiarea ei a fost pe deplin meritată.

„Dincolo“ atențiunea cu care cel mai înalt așezământ cultural românesc a onorat Ardealul, a produs o vie bucurie. În special alegerea *d-lui Coșbuc* a stârnit o adevărată însuflețire. Unul dintre puținii scriitori cari au mai rămas acasă, *d-l Al. Ciura*, scrie, în legătură cu această alegere următoarele rânduri frumoase, cari merită să fie reproduse: „cu badea Gheorghe al nostru intră în Academia Română un suflet sănătos din țara grănițelor Ardeleni..

Acelaș duh regenerador a purificat și literatura noastră, ridicând-o din maimuțăriile unui pesimism afectat și nenorocit.

Intră boarea dulce a serii de vară, flăcăii ce hăulesc, pocnind din bici pe lângă boi; subțirica din vecini cu sinul ei tinăr și vioiu; Simina cea învrăjbită cu Lisandru; fetișcanele drăguțe din „La oglindă“ și „Dușmancele“ — și, în urma tuturor, țăranul obidit și desnă-

dăjduit, ce răcnește din adâncul plămânilor. „Noi vrem pământ!“

Sânt tot atâtea statui, ce au încremenit în bronz sau în marmură sub sufletul creator al Măestrului“.

Cât îl privește pe badea Gheorghe, el s'a prezentat atât de frumos în ședința dela 28 Mai a Academiei mulțumind pentru cuvintele de întâmpinare rostite de președintele Societății. D-sa a zis că socotește primirea sa în sânul Academiei ca o hirotonire, ca o punere a mânilor peste capul său, pentru a se împărtăși de aci încolo din darul Duhului Sfânt, care însuflețește cel mai înalt așezământ cultural al neamului.

Ardealul, care a dat culturii românești atât de mult de o sută de ani încoace, e mândru că a putut da Academiei Române și de astă dată atâtea elemente prețioase, cari îi vor face multă cinste.

Tribuna.

PUSTIU¹⁾

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Gospodărie fără parte,
Din truda veacului clădită,
Te risipești ca o poveste
De buze vitrege grăită...*

*Colo 'n perete-o iconiță
Cu două flori de busuioc,
Și-a zăvorit în ea pustiul
Cu năruiri din loc în loc...*

*Două nuci cu poala înfrunzită,
Umbresc o streășină pustie
Ce-adăpostea odată visuri
De răz bunare și urgie...*

*Sub grindă a supus voinicul
Când a plecat o cărțișoară,
În ea și-a scris ziua plecării
Și presimțirea c-o să moară...*

*Pe prispe lutul se desprinde
Și cade coșcovit de buri,
Și grinzile vvechite-și surpă
Norodul de încreștături...*

*Prin lese crește pălămida,
Și cucuta prin bătătură,
S'a 'nfășurat în pustiire
De frunze plugul de sub șură...*

*Pe coardă au uitat voinicii
O trișcă mică și-un caval;
Păianjenii azi le 'ngroapă
Doinirea tristului Ardeal...*

*Sunt patru luni de când bunica
Pe drumuri a murit nebună,
De-atuncea strigă la ferestre
Vârtejul morții: „Noapte bună!“*

Bărlad, 1916

Const. Asimini

1) Din volumul „Cântecele martirilor“ care va apare în curând.

NENOROCIRI NAȚIONALE

de generalul Gr. Crăiniceanu

Revista noastră a mărturisit totdeauna cu curaj, că înainte de a aștepta o învingere asupra dușmanului extern trebuie să învingem toate relele din mijlocul nostru. Am relevat adeseori relele pe cari le-am observat în Țară, de când fatalitatea ne-a adus aici,—de am fi fost mai fericiți să fi putut înregistra numai lucruri înălțătoare de inimi. Am crezut totdeauna că e un falș naționalism acela, care acopere relele existente în mijlocul nostru și se mărginește numai la înjurătură la adresa dușmanilor din afară. Din nenorocire există destule ziare și reviste de acestea încât numărul lor să mai trebuiască sporit cu încă unul.

Dacă presa românească mare,—care în loc să fie a patra putere în stat, e pur și simplu un mijloc de câștig cu orice preț pentru proprietarii și arendașii ei —dacă această presă ar releva și ar judeca în mod obiectiv relele sociale, numărul lor s'ar reduce văzând cu ochii și adevărata noastră putere ar crește.

Printre puținii cari își împlinesc în aceste vremuri grele datoria de a atrage atenția asupra relelor e d. general Crăiniceanu. D-sa a scris și articolul pe care-l reproducem mai jos ca un trist document pentru viața românească de astăzi.

Omul, ca și poporul, se deosebește de animal sau de o turmă de animale prin conștiința existenței sale. Omul, ca și poporul, știe și simte că trăiește pe pământ și se închină unui Dumnezeu. Și Dumnezeu este cinstea, adevărul, dreptatea, împlinirea datoriei, iubirea aproapelui și a patriei.

S'ar părea, că noi am pierdut conștiința existenței noastre și a neamului. De doi ani, mai ales, de când a început războiul european, am văzut și am auzit în țara aceasta ceea ce n'am văzut și n'am auzit într'o jumătate de veac de când trăiesc și judec. Am văzut multe monstruoziități de oameni, de familie și chiar de societate, dar ele erau rare și trecătoare, erau excepțiuni nenorocite, cari apăreau și dipăreau fără a ne caracteriza neamul cîntreg.

Astăzi, însă, cu ocaziunea războiului, pare a se fi deslănțuit la noi o vijelie de patimi, atât de adânci și de întinse, atât de înrădăcinate și de statornice, în cât ele au devenit adevărate nenorociri naționale. Stâlpii și grinzile clădirii noastre individuale, familiare și sociale trosnesc și plesnesc din toate părțile și amenință a se prăbuși. Focul sau putrigaiul le-au cuprins de jos până sus.

Guvern, presă națională, Ligă culturală, Federațiune unionistă, Acțiune națională, Societate pentru educațiunea cetățenească, în

cap cu Mitropolii și Episcopii țării,—toți luptă, pe terenuri diferite, pentru înălțarea conștiinței și a moralei noastre *)

Intâia nenorocire națională este aceea că, în întunericul nopții în care trăim, unii din acești luptători, ai aceleiași cauze, se străpung între dânsii, în loc să ucidă pe cei răi și vinovați. Învișunarea și batjocura reciprocă au ajuns la culme între ei. Într'aceasta lupta de partide, adevăratul inamic din lăuntru, își găsește scăparea lui! Măine, și inamicul din afară își va găsi victoria pe pământul nostru?

În loc, ca toții împreună și în bună înțelegere să-și dea mâna și să se ajute, spre a descoperi răul și a ridica morala țării, ei se ceartă și se sfășie între dânsii! Nu știu și nici nu vreau să știu de care parte este vina. Constat numai, că neunirea și vrăjmășia dintre noi sunt încurajarea și dezvoltarea imoralității în țară și primejdia în afară.

Recunosc, că, astăzi, între guvern și opozițiunea națională e greu a se mai face unirea asupra politicii externe, până când va sosi momentul. Dar, asupra Plevnei interne, asupra curățirii țării de buruienile otrăvitoare și înălțarea ei morală, nu s'ar putea oare uni și ajuta, în loc de a se combate și certa, spre bucuria și scăparea bandiților?

* * *

A doua nenorocire națională este filo-nemțismul, propaganda, spionajul și crimele acestuia în țară. Într'asta întreg poporul trebuie să știe bine despre ce este vorba și să țină bine ținte.

Mai întâiu, o seamă de oameni mari, învățați, dintre cari unii, foști miniștrii și chiar bărbați de Stat, învinovătesc guvernul și majoritatea țării, că nu intră în războiu alături de Unguri, Bulgari, Turci și Nemți, contra Angliei, Franței, Italiei, Rusiei, Belgiei și Serbiei, spre a lua Basarabia dela Ruși, în loc de a lua Bucovina, Transilvania și Banatul dela Unguri și Nemți. Ei zic, că Francezii, Italienii și Rușii ni sunt mai vrăjmași de cât Ungurii, Nemții și Bulgarii (cari vor să ne ia Dobrogea) și că Rușii vor să

*) Bine ar fi dacă ar lupta în adevăr pentru înălțarea conștiințelor și a moravurilor noastre! Adevărul e însă că luptă din cale afară de puțin! (N. R.)

stăpânească gurile Dunării, Strâmtoarele, și să ne închidă Marea Neagră,—ceea ce este un neadevăr.

Ei aduc, ca dovadă, trecutul,—par'că al Ungurilor și Nemților ar fi mai bun,—și ne dau zor cu ceea ce au spus și făcut contra Rușilor marele Brătianu, Kogălniceanu, Rosetti și alți mari dispăruiți! Par'că ei au întrebat spiritele acestora la masa rotundă și știu ce ar spune și ar face dânsii astăzi! Istoria nu e o pravilă Dumnezească, pa care să o crezi, fără să cercetezi! Astăzi s'au schimbat vremea și lucrurile. Cine bănuia anii trecuții, că Anglia se va alia azi cu Rusia și că Italia, aliata de ani cu Austro-Ungaria, va trece acum de partea Franței Angliei și Rusiei? Cine nu cunoaște vrăjmășia seculară dintre Anglia și Franța, și cu toate acestea ele s'au unit și se bat contra Germaniei, Alimterii, ar urma ca, de când e lumea și până acum să se fi petrecut aceleași războaie și aceleași popoare și aliați! Ce prostie! Alta este astăzi situațiunea României și alta este problema viitorului ei.

Filonemțismul duce o luptă, care se amestecă de aproape cu propaganda nemțească. Împreună au ajuns să ridice în slava cerurilor pe Unguri, Bulgari și Germani și să batjocorească pe Italieni și pe Francezi, cari sunt de același sânge cu noi și ne-au învățat să vorbim și să ne cioplăm. Eu, oare, deși potrivnic, pentru astăzi, Germanilor, totuși le-am recunoscut marile lor calități și i-am admirat, am dreptul să nesocotesc pe acei nenorociți, cari ne jignesc sentimentul nostru național.

În cât privește propaganda plătită a Românilor și străinilor în țară, aceasta a întrecut toate marginile și a revoltat toate conștiințele. Din propagandă a făcut parte acel care, de curând, a fost trimis la pușcărie! Propaganda a încurajat spionajul și crimele lui în țară. Este de mirare, cum nici Statul, nici societatea n'au organizat o contrapropagandă, care să evite pericolele țării și vinderea atâtor cetățeni români.

* * *

A treia nenorocire națională este aceea a traficurilor în treburile Statului, a speculelor în nevoile poporului, a contrabandelor în exporturi, cu risipa și foamea, ca urmare.

Ar fi banal și aș face politică dacă aș acuza, sau aș apăra guvernul. Ceea ce e constatat și sigur este, că nici Statul în serviciile sale, nici poporul în sânul lui n'au găsit oameni de credință, cinstiți și patrioți. Din contră, dela cel mai de jos până la cel mai de sus, s'au găsit oameni, cari au înșelat guvernul și poporul, au traficat, au furat, au trădat și... s'au îmbogățit! Eu însumi am văzut oferirea unei mari sume de bani, pentru dobândirea unui permis de export de făină, depozitată deja în Constanța!

Cangrena imoralității s'a întins pe tot corpul nostru, putred și cadaveric. E o demoralizare generală, o degradare grozavă, pe care numai focul și baia de sânge a războiului ar putea-o vindeca. Până atunci, ar trebui, poate, legi excepționale și un regim militar sever. Funcționari, prefecți, administratori, primari, notari, cumpărători, misionari, etc., ar putea fi militari sau foști militari, sub legislațiunea militară.

În fine, astăzi, când viitorul țării este în joc, trebuie căutat un mijloc, prin care, fără milă, și fără cruțare, să arză rușinea celor trei mari nenorociri, cari ne-au cuprins: neunierea și sfâșiarea noastră în trebile din lăuntru și din afară: filonemțismul și propaganda nemțească în țară; traficurile, speculele și contrabandele în exporturi.

(„Universul“)

2 Iunie 1916.

S'APROPIE ȘI ZIUA JUDECĂȚII...

Un neam de ucigași ați fost pe lume,
 Urmași însângerați ai lui Arpad!
 Și apele 'ngrozite făceau vad,
 Când hoardele flămânde și'nsetate
 Veneau spre noi cu urlate de fiară
 Și voi treceați prin sabie și pară —
 Rânjind de bucurie—mii de sate.

S'apropie și ziua judecării...
 Calăi cari-ați trăit numai cu sânge,
 Și pietrele de milă vă vor plânge,
 Când brațele cu lanțuri seculare
 Spre voi s'or ridica răzbunătoare.

Nu auziți în noapte cum pământul
 Vueste în adâncuri depărtate?
 Sunt morții cari azi ni cer dreptate,
 E plânselul copiilor orfani,
 Sunt mamele rămase 'n văduvie
 Ce strigă răsbunare și urgie,
 E neamul umilit de mii de ani.

S'apropie și ziua judecării...
 Români, mâna pe arme, ceasul sună!
 Spre dușmani năvăliți ca o furtună.
 Să nu aveți nici milă, nici iertare,
 Căci ori trăim, ori neamul nostru moare...

Eugeniu Revent

CRONICA

Politice și Culturale.

Incidentul dela Mamornița.—In noaptea Rusaliilor trupe rusești, și anume două regimente de infanterie și un regiment de cavalerie, cu artileria necesară, au trecut pe teritoriul României, în colțul îngust dela nord-est, care separă Basarabia de Bucovina. După 36 de ore trupele rusești au părăsit teritoriul românesc și incidentul s'a închis, fără alte urmări politice. In comunicatul guvernului din Petrograd se spune că „trecerea graniței României, la Mamornița de către un detașament neînsemnat de trupe rusești se poate explica prin faptul, că granița în acest punct poate fi cu greu stabilită, dat fiind că Marmonița se găsește pe malul Prutului și că albia râului e foarte variabilă și schimbă din când în când linia graniței“. Și, în adevăr, pare foarte probabil, că intrarea trupelor rusești se datorește unei simple greșeli, explicabilă și prin faptul, că luptele dintre Ruși și Austriaci se dau în nemijlocita apropiere a frontierei noastre. Ea poate să fi fost însă și voită, mai ales, că înălțimile dela Mamornița formau un prea bun adăpost și un minunat cuib de spionaj pentru Austriaci... In orice caz, de o violare a teritoriului românesc nu poate fi vorba.

Dacă Rusia ar fi avut intenția să ne umilească ori să ne provoace, n-ar fi intrat cu un detașament neînsemnat, ci cu o armată puternică, și nu și-ar fi retras trupele la cea dintâi somațiune a guvernului nostru. Ceea ce trebuie să semnalăm aici, este atitudinea pe care a manifestat-o publicul în cursul acestui incident, am putea spune, simpatia cu care au fost întâmpinate trupele rusești de către întreaga opinie publică românească. In soldatul rus, care a venit la noi, fără să fie încă posfit, publicul nostru n'a văzut un dușman, ci un prieten, aliatul de mâine. Si astfel încă odată s'a făcut dovada, pentru cine n'a vrut să înțeleagă până acum, că, dacă România oficială se menține încă neutrală în fața războiului dintre Rusia și Austria, România neoficială, mulțimea dorește să se împărtășească, și cât mai de grabă, și de sacrificiile și de roadele acestui războiu.

Caraghioslăcuri. — In ce caz ar putea fi demnă de respect hotărârea unui Tribunal universal al națiunilor?

.... Când ar fi multe popoare de situația. dragostea de dreptate și puterea Germaniei și Austro-Ungariei..“

„Să dea D-zeu să ne ajungem scopul asigurând Germania și Austro-Ungaria împotriva unor viitoare atacuri dușmănești. Cuceririle fără rost, sâmburile altor reacțiuni ce ar fi să vină (ce prețioasă mărturisire!) nu vor sta în gândul nostru. Dar năzuința de a ne lărge granițele pentru a ne asigura situația de mare-putere nu trebuie socotită ca neîndreptățită“. Și totuși: „scopul nostru nu e dominația universală, dorința de a face ca alte popoare să lucreze pentru noi și noi să ne creăm o existență plăcută: jinta noastră e apărarea culturii noastre naționale și a situației noastre generale și sociale, pe care încă nici un alt popor n'a ajuns-o până azi“.

(Otto Wiesner in „Das monistische Jahrhundert“).

✧ *Pentru prizonierii din Siberia.* — Liga culturală a adresat un apel către publicul românesc rugându-l să trimită pe adresa ei cărți românești, cari se vor expediă apoi în diferitele centre în cari sunt adunați prizonierii români din Siberia.

Indemnăm și noi pe cititorii noștri să dea ascultare apelului Ligii; (Str. Lueger, 2, București).

Moravurile publice și mentalitatea școlărilor noștri. — Sub acest titlu *Convorbiri literare* publică (Maiu a. c.) un foarte documentat articol al d-lui profesor Enache Ionescu, în care se arată, pe baza unei anchete făcute asupra alor 448 elevi secundari, că majoritatea absolută a elevilor n'au nici un fel de încredere în învățământ, ci își așteaptă întreg viitorul numai dela protecție. Răspunsurile elevilor sunt de un realism cum nu se poate mai îngrijitor. Concepția lor despre viață și despre viitoarea lor carieră e absolut materialistă. Ei spun că vor căuta să ajungă, prin protecție, la slujbe ușoare și bine plătitе. Aproape nici o adiere de idealism.

După România de astăzi pe care o vedem zilnic și care ne umple de cea mai justificată îngrijorare, — aceasta e România de mâine. Ea e un eflux firesc al moravurilor publice de astăzi, pe cari le practică și le patronează toți oamenii cu greutate din țară, începând dela ministrii.

D-l Ionescu își încheie articolul pe care ar trebui să-l citească toți oamenii cu răspundere, cu următoarele cuvinte, cari ar fi grozav dacă ar răsuna și de astă dată în deșert: «Domnilor politiciani, opriți-vă! E sufletul copiilor voștri, e sufletul neamului nostru în joc!»

Au prezentul nu ni-e mare? — „Prezentul, de bună seamă, e de o ficaloșie fără nume“.

Așa scrie cineva, care iscălește L, în „Convorbiri literare“ pe luna Maiu a. c. în legătură cu un articol al d-lui Iorga din „Drum drept“ (Noul bonjurism literar și științific). Și continuă: „Răspunderea însă o poartă în cea mai largă măsură, solemnul trecut al politicianismului miop din naștere, enorma putere de atracție a doctrinei ariviste“, în slova căreia se jură încă la noi ca pe sfânta Evanghelie. — și cu deosebire lipsa unei solidarități între energiile sănătoase, cari n'au înțeles că munca răsleață este aproape totdeauna sămânța aruncată în brazdă neroditoare. De ce să ne mirăm că în sufletul generației noui vibrează așa de puțin coarda evlaviei, când pe aceasta n'a căutat nimeni s'o instruneze? De ce anatema asupra individualismului sălbatec al tinerimei de astăzi când experiența probează neconținut că la noi însușirile desbină pe oameni, iar scăderile îi apropie?“ Și așa mai departe... Constații cari ne mirăm că se pot face cu acel sânge rece, cu cari ai spune că de două ori două sunt patru. Dar întrebarea, grozava întrebare pe cari v-o pun tuturora din această țară, nenorociții Români din afară de Regat, pe cari i-ați mințit și înșelat încontinuu — e: *ce faceți, măcar acum în ceasul al unsprezecelea, pentru tămăduirea acestui cancer care poate duce întreg neamul românesc la peire?* Căci văicărelile n'ajung, ori cât ar fi de multe și de sincere.

Din mișeliile ziarelor vândute. — Nu e zi să nu vedem pe afișele ce anunță cuprinsul acestor tipărituri murdare — e singurul lucru pe care ne îngăduim, cu nespūsă scârbă și aceasta, să'l cetim din ele—titluri în care grosimea literilor vădește bucuria canalelor care scriu acolo și prin care se vestesc succese, reale ori numai dorite de ei, ale Austro-Ungurilor, Germanilor, Bulgarilor. Putem și preciza de ce ziare e vorba: *mark-ilomanistele* „Ziua“, «Dreptatea», „Seara“, „Țara“, „Minerva“, „Moldova“ și suratele lor marghilomaniste „Steagul“ și „La Politique“.

Deși în împrejurările de acum înțelege oricine e neinteresat într'un fel ori în altul, mai mult sunători sau cu perspective de viitor răsuneț, că toate interesele noastre ne împing alături de aliași pentru ziua când va fi să intrăm în războiu, totuși am mai înțelege — în alte împrejurări și aceasta — bucuria pe care ar putea-o simți un român pentru o înfrângere a Rușilor. Și am simțit-o cu toși sincer în timpul războiului ruso-japonez — când rusofili de azi erau „bărbați de stat“ tot așa de cumiși ca și acum.

Cum să numim însă anunțarea cu mulțumire — pe care o dă pe față cel puțin stăruința cu care se pun sub ochii cetitorului însemnătatea reală ori închipuită a ei — a unei înfrângerii suferită de Francezi, Belgieni, Italiani, Sârbi? Măcar nouă — când ne-au făcut cu voință vreun rău popoarele acestea?

E permis unui om cinstit să iubească azi pe Germani, Austriaci Unguri, Bulgari, Turci — cele mai asupritoare și mai rele popoare pe care le-a cunoscut lumea — și să urască, bucurându-se de nenorocirile lor, care uneori nu există decât în gândul mișelilor de la fișiciile pomenite, pe Francezi, Belgieni, Italiani, Sârbi?

Ce epitet să dăm celor capabili de atât monstruositate de suflet?

Educație națională. — „Liga culturală“, care și-ar putea alege în astfel de vremuri mijloace de luptă națională mult mai efective, a crezut că e bine ca din prilejul ofensivei rusești să organizeze în seara de 28 Maiu un fel de pelerinaj la statuia lui Mihai Viteazul. Pelerinajul acesta a fost un prilej binevenit pentru unul dintre redactorii oficiosului guvernului, ca să facă o mică operă de educație națională atât de necesară în aceste vremuri.

Iată în adevăr cum descrie *Viitorul* (31 Maiu) pelerinajul din chestiune:

La orele 8 și jumătate s'au întrunit la „Liga Culturală“ domnii: Aurel Eliescu, frații Dobrescu-Groșii, cârciumari din strada Țepeș Vodă colț cu Popa Nan, E. Georgescu, Popescu etc. Puțin mai târziu au venit și d-nii Octavian Goga și Părintele Lucaci.

În afară de persoanele de mai sus s'au mai strâns în total vre-o 50—60 de inși. Au luat toate drapelele pe care le-au găsit în localul Ligei și în plus un mare număr de torțe. Când cortegiul s'a format a sosit și un domn Al. V. Cazimir, cu mai multe feancuri de exemplare dintr'un ziar al d-sale. Aceste ziare au fost distribuite gratuit de către un tânăr Aurică Ghedenistul, împreună cu o broșură de injurii intitulată „Cine a fost Ion Brătianu“ și semnată R.

La orele 9 și 20 au ridicat torțele aprinse pe statuia lui Mihai Viteazul și au așezat drapelurile lângă ele spre a fi văzute mai bine.

Apoi au urcat un individ îmbrăcat fărănește și cu cisme de-asupra statuei lui Mihai Viteazul. Acesta începuse un discurs, fiind ținut acolo în picioare de către mai mulți tovarăși ai săi, dar a fost dat jos de către alții cari strigau:

— Dă-te jos mă ăla cu cismele, că nu e frumos!

Părintele Lucaci a ținut apoi o cuvântare în care a spus că trebuie să intrăm în acțiune și a terminat prin cuvintele: Înainte, înainte, înainte“.

Bella gerant alii, tu felix Romania-bibe! În aceste vremuri cu adevărat epice, când aproape întreaga Europă sângeră de doi ani de zile pe câmpul de luptă și când la București neglijența noastră criminală lasă să fie aruncată în aer Pirotehnia, cea mai de căpetenie preocupare a lumii românești pare a fi devenit, după contrabandă, *banchetele* și *agapele*. În adevăr, nu e zi în care ziarele să nu aducă știri amănunțite despre fel de fel de banchete și agape date în diferitele orașe ale țării, cu șampanie scumpă și cu toasturi ieftene. Nu ne miră ușurința cu care cei îmbogățiți peste noapte aruncă în aceste vremuri banii pe astfel de lucruri rele sau inutile, dar ne miră sollicitudinea pe care li-o acordă presa, care le pune zilnic la dispoziție coloanele.

În loc ca această presă să strângă zi de zi banul bogătașului și al săracului pentru scopuri naționale mari și pentru trebuințele culturale urgente și în loc ca să-și umplă coloanele cu articole serioase referitoare la marile noastre probleme, ea ne ține zilnic în curent cu deșertăciunile tuturor inconștienților din țara aceasta trezind în mulți cetitori dorința după trai ușor, după distracții, după agape și după șampanie.

Și vina cea mare e și a acelor personalități politice sus-puse, cari încurajează direct astfel de porniri. Chiar dintre miniștrii țării sunt unii cari sunt totdeauna pela astfel de banchete costisitoare și ruinătoare. În loc să lucreze cu vreme și fără vreme la departamentul lor, acești miniștrii prin vecinicile lor colindări pe la toate pomenile, fac o operă de rea educație națională.

Z-a, M-a, S-a și S-L.—E aproape un an de zile de când în Transilvania n'a mai trecut nici un număr din ziarele românești de aici. La începutul războiului, călătorii care treceau dincolo, mai duceau și câte un număr din ziarele cinstite; de când însă la vamă s'a introdus cercetarea extrem de riguroasă a călătorilor, nici un singur număr din aceste ziare n'a mai trecut frontiera. În schimb, trec cu duimul ziarele plătite de nemți: *Ziua*, *Seara*, *Moldova*, *Steagul* ș. a. Prin toate orașele din Transilvania aceste ziare sunt distribuite printre Români de către însăși poliția orașenească. Puținelor ziare românești cari mai apar li se impune să ia notă de ceea ce scriu aceste foi plătite și să reproducă în coloanele lor articole de ale acestora. Astfel se face că înulnim adeseori în Gazeta Transilvaniei articole de prin foile amintite. Dar se vede că redacției gazetei îi e rușine de halul în care a fost târâtă, căci nici odată nu cutcăză să indice cum se cade izvorul, dând în întregime numele ziarului, ci îl indică numai cu câte două litere: Z-a, S-a, M-a, S-L.

„Mângăiați poporul“ Astfel se intitulează o colecție de predici publicate în „Biblioteca Șaguna“ de părintele D-r Ioan Lupaș din Săliște. „Gazeta Transilvaniei“ scrie o serie de trei articole despre această carte, căreia îi aduce laude dintre cele mai mari.

Importanța acestor predici zace în nota lor de actualitate. Ele sunt smulse din frământările grozave ale zilelor de azi și au menirea de a „mângăia poporul” atins de nenorocirile războiului și ale desnădejzii de acum. Iată câteva subiecte tratate în aceste predici: „Războiul ca un aspru indemn, ca o răspicată chemare la pocăință, ca o nenorocire cumplită pe urma căreia să se scuture de pornirile și deprinderile păcătoase, să plece cu râvnă mai aprinsă spre căile Domnului și să caute orice prilej potrivit spre a-și spori puterea lăuntrică, din care rodesc virtuțile creștinești: credința, nădejdea și iubirea. Invierea nu urmează decât după pașimi și numai pentru cei cu credință. — Numai *munca* îndreptățește la viață. — Viitorul și fericirea neamului atârnă de vrednicia mamelor. — Puterea credinței. — Credința fără fapte moartă este. — Moartea pentru patrie. — Apărarea moștenirii dela părinți. — Puterea miraculoasă a dragostei și puterea distrugătoare a pizmei. — Să purtăm sarcina unul altuia.

Problema păcii universale. — Comemorarea directorului V. Onișiu „care a fost fața întregului nostru învățământ mai înalt”, — a căpitanului I. Goșa, fiu al Săliștei, mort pe câmpul de luptă etc. etc.

Noi, cari îl cunoaștem pe păr. Lupaș și ca predicator, ne bucurăm de apariția acestui volum, care credem că e unul din cele mai bune volume de predici românești.

Păcat că păr. Lupaș, cu toate că e membru al Academiei Române, e mai puțin cunoscut în România decât fostul haiduc Pantelimon, pe care unele ziare l-au pomenit zile de-arândul cu prilejul căsătoriei lui din săptămânile trecute.

Așa „mângăie poporul” presa românească.

Portăreii din Ploiești. — Despre agapa portăreilor din Ploiești, cetim în „*Dimineața*” din 29 Mai următoarele: „In seara zilei de Joi 26 Mai 1916 d-nii Manoliu, Morcovescu, Foișoreanu, Mihăilescu și Stoilov, portăreii pe lângă Trib. Prahova, prin o agapă la restaurantul Europa din Ploiești, au sărbătorit pe fostul lor coleg Dimitrie Căpălescu, care și-a regulat drepturile la pensie. La agapă a luat parte și secretarul portăreilor d-l Teodorescu invitat de șefii săi. S'a regretat lipsa dela agapă, a portărtărelului I. Stoicescu, care se găsește concentrat.

Cu această ocazie, s'a dovedit solidaritatea și buna colegialitate a portăreilor trib. Prahova”.

Educație cetățenească. — Fostul prefect de Prahova, d-l Luca Elefterescu, a spus la întrunirea partidelor conservatoare fuzionate din Ploiești, printre altele că d-l Radovici, ministrul de industrie, din sărac, înainte de a intra în minister, astăzi și-a refăcut întreaga avere”. (Cf. „Universul” 1 I. c.)

Dacă d. Elefterescu știe că acest lucru e adevărat, de ce nu-l dă pe d. Radovici? Iar dacă nu e adevărat de ce nu-l dă d. Radovici în judecată pe d. Elefterescu?

Ar fi un început serios de educație cetățenească.

Pentru abonați! — Anunțăm pe on. abonați, că d. D. Ionescu-Cerbușoreanu nu mai este incasatorul „*Tribunei*”, și dela această dată nici *Domnia-Sa*, nici altcineva în numele d-sale nu mai are dreptul să încaseze abonamentele noastre.

Incasarea abonamentelor i s'a încredințat cu ziua de azi d-lui Victor Emanoil Pulcă, omul nostru de încredere, care se va prezenta on. abonați ai „*Tribunei*” cu o listă iscălită de noi și cu o scrisoare specială din partea redacției noastre.

Toate cererile de abonament, schimbările de adrese, reclamații asupra numerilor neprimite, plata abonamentelor se vor face la Administrația revistei: Craiova, Tipografia „Ramuri“, Str. Liceului No. 5.

ABONAMENTUL :

1 an — 10 lei

|

6 luni — 5 lei